

Środa, 11 listopada 2020 r.

P9_TA(2020)0292

Genetycznie zmodyfikowana soja SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5)

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (D068779/01 – 2020/2838(RSP))

(2021/C 415/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (D068779/01,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie zmodyfikowanej genetycznie żywności i paszy⁽¹⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 3 i art. 19 ust. 3,
- uwzględniając fakt, że głosowanie przeprowadzone 15 września 2020 r. w Stałym Komitecie ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, nie doprowadziło do wydania opinii,
- uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽²⁾,
- uwzględniając opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z 28 listopada 2019 r. opublikowaną 20 stycznia 2020 r.⁽³⁾,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje zawierające sprzeciw wobec zezwoleń na wprowadzanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO)⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ Opinia naukowa panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie dotycząca oceny genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy SYHT0H2 przeznaczonej do stosowania w żywności i paszy oraz do importu i przetwarzania, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 (wniosek EFSA-GMO-DE-2012-111), Dziennik EFSA 2020; 18(1):5946, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.5946>

⁽⁴⁾ W ósmej kadencji Parlament przyjął 36 rezolucji zawierających sprzeciw wobec zezwolenia na wprowadzanie GMO. Ponadto w dziewiątej kadencji Parlament przyjął następujące rezolucje:

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte, P9_TA(2019)0028).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte, P9_TA(2019)0029).

Środa, 11 listopada 2020 r.

- uwzględniając art. 112 ust. 2 i 3 Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- A. mając na uwadze, że 8 sierpnia 2012 r. przedsiębiorstwo Syngenta Crop Protection AG, za pośrednictwem jednostki powiązanej Syngenta Crop Protection NV/SA, złożyło wniosek do właściwego organu krajowego w Niemczech („wniosek”) zgodnie z art. 5 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003; mając na uwadze, że wniosek dotyczący wprowadzenia do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję (*Glycine max* (L.) Merr.) SYHT0H2, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych; mając na uwadze, że wniosek dotyczył również wprowadzenia do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 lub składających się z niej, przeznaczonych do innych zastosowań niż w żywności i paszy, z wyjątkiem uprawy;
- B. mając na uwadze, że 28 listopada 2019 r. EFSA pozytywnie zaopiniował wniosek, a opinię tę opublikowano 20 stycznia 2020 r.;
- C. mając na uwadze, że genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 opracowano w celu uzyskania tolerancji na glufosynat amonu oraz na substancję czynną o działaniu chwastobójczym mezotrion i inne herbicydy z grupy inhibitorów dioksygenazy p-hydroksyfenylopirogonianu (HPPD) ⁽⁵⁾;

Brak oceny pozostałości herbicydów uzupełniających

- D. mając na uwadze, że wykazano, iż uprawa genetycznie zmodyfikowanych roślin odpornych na herbicydy prowadzi do ich większego stosowania, w dużym stopniu z powodu powstawania chwastów odpornych na herbicydy ⁽⁶⁾; mając na uwadze, że w związku z tym należy się spodziewać, iż w uprawach genetycznie zmodyfikowanej soi SYHT0H2 będą stosowane wyższe, a ponadto powtarzane dawki herbicydów uzupełniających (glufosynat i herbicydy z grupy inhibitorów HPPD), co może powodować, że pozostałości tych herbicydów w zbiorach będą większe;

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte P9_TA(2019)0030).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte, P9_TA(2019)0054).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 89788 (MON-89788-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte, P9_TA(2019)0055).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 oraz subkombinacje MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte P9_TA(2019)0056).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy, cztery lub pięć modyfikacji Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte P9_TA(2019)0057).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 maja 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87708 × MON 89788 × A5547-127), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (teksty przyjęte, P9_TA(2020)0069).

⁽⁵⁾ Opinia EFSA, s. 1.

⁽⁶⁾ Zob. na przykład Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact” [Zmodyfikowane genetycznie rośliny odporne na herbicydy, a także chwasty i herbicydy – przegląd i wpływ], *Environmental Management*, styczeń 2016, 57(1), s. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>, Benbrook, C.M. „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years” [Wpływ zmodyfikowanych genetycznie upraw na stosowanie pestycydów w USA – pierwsze szesnaście lat], *Environmental Sciences Europe* 24, 24 (2012), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>, oraz Schütte, G., Eckerstorfer, M., Rastelli, V. i in., „Herbicide resistance and biodiversity: agronomic and environmental aspects of genetically modified herbicide-resistant plants” [Odporność na herbicydy a różnorodność biologiczna: agronomiczne i środowiskowe aspekty modyfikacji genetycznej roślin w celu uzyskania odporności na herbicydy], *Environmental Sciences Europe* 29, 5 (2017), <https://link.springer.com/article/10.1186/s12302-016-0100-y>

Środa, 11 listopada 2020 r.

- E. mając na uwadze, że glufosynat zaliczono do substancji działających szkodliwie na rozrodczość (1B), spełnia on zatem kryteria graniczne określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009⁽⁷⁾; mając na uwadze, że zezwolenie na stosowanie glufosynatu w Unii wygasło 31 lipca 2018 r.⁽⁸⁾;
- F. mając na uwadze, że według EFSA mezotrion, herbicyd z grupy inhibitorów HPPD, „można uznać za mający właściwości zaburzające funkcjonowanie układu dokrewnego”, a genotoksyczności substancji AMBA, produktu rozpadu mezotrionu, „nie można wykluczyć”⁽⁹⁾;
- G. mając na uwadze, że w ocenie ryzyka jako herbicydy uzupełniające przyjęto tylko glufosynat i mezotrion; mając jednak na uwadze, że grupa inhibitorów HPPD obejmuje szereg herbicydów, w tym izoksaflutol, które mogą być stosowane w dużych ilościach w uprawie tej zmodyfikowanej genetycznie soi; mając na uwadze, że według zharmonizowanej klasyfikacji i zgodnie z oznakowaniem zatwierdzonym przez Unię izoksaflutol działa bardzo toksycznie na organizmy wodne i podejrzewa się, że działa szkodliwie na dziecko w łonie matki⁽¹⁰⁾;
- H. mając jednak na uwadze, że ocenę pozostałości herbicydów i produktów ich rozpadu na roślinach zmodyfikowanych genetycznie, a także ocenę ewentualnych efektów skojarzonych („koktajlu” różnych substancji) uznano za nienależącą do kompetencji panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie, zatem procedura wydawania zezwoleń na wprowadzenie GMO nie obejmuje takiej oceny; mając na uwadze, że jest to podejście problematyczne, ponieważ sposób, w jaki roślina zmodyfikowana genetycznie rozkłada herbicydy uzupełniające, oraz skład, a tym samym toksyczność produktów rozpadu (metabolitów), mogą wynikać z samej modyfikacji genetycznej;
- I. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹¹⁾ należy starannie kontrolować i monitorować pozostałości herbicydów niedopuszczonych do stosowania w Unii na przywożonych roślinach przeznaczonych do zastosowania w żywności i paszy;
- J. mając jednak na uwadze, że zgodnie z wieloletnim skoordynowanym unijnym programem kontroli na lata 2020, 2021 i 2022 państwa członkowskie nie mają obowiązku pomiaru pozostałości glufosynatu na powierzchni przywożonej soi⁽¹²⁾; mając na uwadze, że nie można wykluczyć, iż na zmodyfikowanej genetycznie soi SYHT0H2 lub w otrzymanych z niej produktach do zastosowania w żywności i paszy przekroczone zostaną najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości, wprowadzone w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów;
- K. mając zatem na uwadze, że nie można stwierdzić, iż spożywanie zmodyfikowanej genetycznie soi SYHT0H2 jest bezpieczne dla zdrowia ludzi i zwierząt;
- L. mając na uwadze, że wnioski z międzynarodowego projektu badawczego pod nazwą „Ocena ryzyka organizmów zmodyfikowanych genetycznie w UE i Szwajcarii”, przedstawione w styczniu 2020 r., wskazują, iż unijna ocena ryzyka związanego z GMO nie uwzględnia zadowalająco zagrożeń dla zdrowia publicznego i środowiska, w tym zagrożeń dla zdrowia wynikających ze spożycia produktów pochodzących ze zmodyfikowanych genetycznie roślin odpornych na herbicydy⁽¹³⁾;

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1).

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

⁽⁹⁾ Wnioski EFSA z weryfikacji oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy dotyczącej substancji czynnej mezotrion. Dziennik EFSA 2016; 14(3):4419, s. 3, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419>

⁽¹⁰⁾ <https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433>

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG (Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/533 z dnia 28 marca 2019 r. dotyczące wieloletniego skoordynowanego unijnego programu kontroli na lata 2020, 2021 i 2022, mającego na celu zapewnienie zgodności z najwyższymi dopuszczalnymi poziomami pozostałości pestycydów w żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na jej powierzchni, a także mającego na celu ocenę narażenia konsumenta na te pozostałości (Dz.U. L 88 z 29.3.2019, s. 28).

⁽¹³⁾ <https://www.testbiotech.org/en/content/research-project-rages>

Środa, 11 listopada 2020 r.

Uwagi właściwych organów państw członkowskich

M. mając na uwadze uwagi zgłoszone EFSA przez właściwe organy państw członkowskich w ciągu trzymiesięcznego okresu konsultacji⁽¹⁴⁾; mając na uwadze, że krytyczne uwagi obejmują: brak analizy pozostałości herbicydów na przywożonej genetycznie zmodyfikowanej soi SYHT0H2 oraz potencjalne zagrożenia dla zdrowia konsumentów; niewystarczające informacje toksykologiczne, co uniemożliwia ocenę potencjalnego ryzyka wynikającego ze spożycia żywności produkowanej z genetycznie zmodyfikowanej soi SYHT0H2; niekompletne informacje niezbędne do pełnej oceny środowiskowych zagrożeń dla zdrowia; fakt, że przed wydaniem zezwolenia należy przedstawić szczegółowy plan monitorowania;

Niedemokratyczny proces podejmowania decyzji

N. mając na uwadze, że w wyniku głosowania przeprowadzonego 15 września 2020 r. w Stałym Komitecie ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, nie wydano opinii, co oznacza, że nie uzyskano poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich dla wydania zezwolenia;

O. mając na uwadze, że Komisja przyznaje, iż problematyczna jest sytuacja, w której nadal wydaje ona zezwolenia na wprowadzanie GMO bez uzyskania poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich, oraz że sytuacja taka jest wyjątkiem, jeśli chodzi o wydawanie zezwoleń na wprowadzanie produktów ogółem, ale stała się normą w procesie podejmowania decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy⁽¹⁵⁾;

P. mając na uwadze, że w trakcie ósmej kadencji Parlament przyjął łącznie 36 rezolucji, w których sprzeciwił się wprowadzeniu do obrotu GMO: do zastosowania w żywności i paszy (33 rezolucje) oraz do uprawy w Unii (3 rezolucje); mając na uwadze, że podczas dziewiątej kadencji Parlament przyjął jak dotąd osiem takich sprzeciwów; mając na uwadze, że nie uzyskano poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich dla zezwolenia na wprowadzenie żadnego z tych GMO; mając na uwadze, że Komisja nadal zezwala na wprowadzenie GMO, choć sama stwierdziła niedostatek demokracji oraz mimo braku poparcia ze strony państw członkowskich i mimo zastrzeżeń Parlamentu;

Q. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Komisja może zdecydować, iż nie zezwoli na wprowadzenie GMO, jeżeli zezwolenia takiego nie poprze kwalifikowana większość państw członkowskich w komitecie odwoławczym⁽¹⁶⁾; mając na uwadze, że nie wymaga to żadnej zmiany w przepisach;

Wypełnianie zobowiązań międzynarodowych Unii

R. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza nie może wywierać szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt ani na środowisko naturalne, a przy sporządzaniu decyzji Komisja musi brać pod uwagę wszelkie istotne przepisy prawa Unii oraz inne uzasadnione czynniki istotne dla sprawy; mając na uwadze, że te uzasadnione czynniki powinny obejmować zobowiązania Unii wynikające z celów zrównoważonego rozwoju ONZ, paryskiego porozumienia klimatycznego oraz Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej;

S. mając na uwadze, że w niedawnym sprawozdaniu specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. prawa do pożywienia stwierdzono, iż szczególnie w krajach rozwijających się niebezpieczne pestycydy mają katastrofalne skutki dla zdrowia⁽¹⁷⁾; mając na uwadze, że cel zrównoważonego rozwoju nr 3.9 zdefiniowano jako znaczne obniżenie do 2030 r. liczby zgonów i chorób spowodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne oraz zanieczyszczenie i skażenie powietrza, wody i gleby⁽¹⁸⁾;

⁽¹⁴⁾ Uwagi państw członkowskich na temat zmodyfikowanej genetycznie soi SYHT0H2 można znaleźć w rejestrze pytań EFSA: <http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2012-00753>

⁽¹⁵⁾ Zob. na przykład uzasadnienie przedłożonego 22 kwietnia 2015 r. wniosku ustawodawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 w odniesieniu do umożliwienia państwom członkowskim ograniczenia lub zakazu stosowania genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy na swoim terytorium oraz uzasadnienie przedłożonego 14 lutego 2017 r. wniosku ustawodawczego Komisji zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 182/2011.

⁽¹⁶⁾ Zgodnie z art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 Komisja „może przyjąć”, a nie „przyjmuje” zezwolenie, jeżeli nie opowie się za nim kwalifikowana większość państw członkowskich w komitecie odwoławczym.

⁽¹⁷⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/SRToxicsandhumanrights/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx>

⁽¹⁸⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

Środa, 11 listopada 2020 r.

- T. mając na uwadze, że według ustaleń EFSA przy zastosowaniu glufosynatu (zaliczonego do substancji działających szkodliwie na rozrodczość) do zwalczania chwastów w uprawach genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy szacowane narażenie operatora przekracza dopuszczalny poziom (AOEL) nawet przy zastosowaniu środków ochrony indywidualnej⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że ryzyko zwiększonego narażenia operatora jest szczególnie niepokojące w przypadku zmodyfikowanych genetycznie upraw odpornych na herbicydy, gdyż w uprawach tych stosuje się większe ilości takich środków;
- U. mając na uwadze, że do głównych przyczyn utraty różnorodności biologicznej należy wylesianie; mając na uwadze, że emisje wynikające z użytkowania gruntów i zmiany tego użytkowania, głównie z wylesiania, to po spalaniu paliw kopalnych druga w kolejności przyczyna zmiany klimatu⁽²⁰⁾; mając na uwadze, że w paryskim porozumieniu klimatycznym, w strategicznym planie na rzecz różnorodności biologicznej na lata 2011–2020 przyjętym na podstawie Konwencji o różnorodności biologicznej oraz w celach z Aichi dotyczących ochrony różnorodności biologicznej propaguje się zrównoważoną gospodarkę leśną, ochronę lasów i ich odtwarzanie⁽²¹⁾; mając na uwadze, że cel zrównoważonego rozwoju nr 15 obejmuje powstrzymanie wylesiania do 2020 r.⁽²²⁾; mając na uwadze, że lasy pełnią wiele funkcji sprzyjających większości celów zrównoważonego rozwoju⁽²³⁾;
- V. mając na uwadze, że produkcja soi należy do najważniejszych przyczyn wylesiania w dorzeczu Amazonki, w regionie Cerrado i na równinie Gran Chaco w Ameryce Południowej; mając na uwadze, że 97 % soi uprawianej w Brazylii i 100 % soi uprawianej w Argentynie to soja zmodyfikowana genetycznie⁽²⁴⁾;
- W. mając na uwadze, że zdecydowana większość genetycznie zmodyfikowanej soi dopuszczonej do uprawy w Brazylii i Argentynie jest również dopuszczona do przywozu do Unii⁽²⁵⁾; mając na uwadze, że genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 dopuszczono już do uprawy w Argentynie⁽²⁶⁾;
- X. mając na uwadze, że według analiz Komisji soja jest w Unii od dawna najważniejszym czynnikiem przyczyniającym się do wylesiania na świecie i do wynikających stąd emisji, gdyż odpowiada za niemal połowę wylesiania uwzględnionego w konsumpcji wszystkich towarów przywożonych do Unii⁽²⁷⁾;

⁽¹⁹⁾ Wnioski EFSA w sprawie wzajemnego przeglądu oceny ryzyka stwarzanego przez pestycydy w odniesieniu do substancji czynnej glufosynatu, Sprawozdanie naukowe EFSA (2005) 27, 1–81, s. 3, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efa.2005.27r>

⁽²⁰⁾ Komunikat Komisji z 23 lipca 2019 r. pt. „Zintensyfikowanie działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów”, (COM(2019)0352), s. 1.

⁽²¹⁾ Tamże, s. 2.

⁽²²⁾ Zob. cel nr 15.2: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>

⁽²³⁾ Komunikat Komisji z 23 lipca 2019 r. pt. „Zintensyfikowanie działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów”, (COM(2019)0352), s. 2.

⁽²⁴⁾ Międzynarodowy Instytut Propagowania Upraw Biotechnologicznych (ISAAA), „Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017: Biotech Crop Adoption Surges as Economic Benefits Accumulate in 22 Years” [Globalny status wprowadzonych na rynek upraw biotechnologicznych i genetycznie zmodyfikowanych w 2017 r.: w ciągu 22 lat wprowadzenie upraw biotechnologicznych przyniosło liczne korzyści gospodarcze], ISAAA Brief nr 53 (2017), s. 16 i 21, <http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf>

⁽²⁵⁾ Porównując dwie bazy danych z października 2020 r. (wspólnotowy rejestr genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/index_en.cfm oraz baza danych zezwoleń ISAAA na GMO <https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/>), można obliczyć, ile genetycznie zmodyfikowanej soi dopuszczonej do uprawy w Brazylii i Argentynie dopuszczono również do przywozu do Unii. Brazylia: spośród 17 odmian genetycznie zmodyfikowanej soi dopuszczonych do uprawy 12 jest obecnie dopuszczonych do przywozu do Unii, a procedura zezwolenia na trzy kolejne odmiany jest w toku. Argentyna: spośród 15 odmian genetycznie zmodyfikowanej soi dopuszczonych do uprawy 10 jest obecnie dopuszczonych do przywozu do Unii, a procedura zezwolenia na trzy kolejne odmiany jest w toku.

⁽²⁶⁾ <http://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/default.asp?EventID=358&Event=SYHT0H2>

⁽²⁷⁾ Sprawozdanie techniczne Komisji – 2013 – 063 pt. „The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation” [Wpływ europejskiej konsumpcji na wylesianie: całościowa ocena wpływu konsumpcji UE na wylesianie], badanie sfinansowane przez Komisję Europejską (DG ds. Środowiska), przeprowadzone przez VITO, IIASA, HIVA i IUCN NL, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>, s. 23–24. W latach 1990–2008 do Unii przywieziono produkty z upraw i hodowli odpowiadające wylesieniu obszaru o powierzchni 90 tys. km². Produkty z upraw rolnych odpowiadają za wylesienie obszaru o powierzchni 74 tys. km² (82 %), z czego najwięcej przypada na rośliny oleiste (52 tys. km²). Udział nasion soi i makuchów sojowych to 82 % (42,6 tys. km²), czyli 47 % wylesiania uwzględnionego w konsumpcji towarów przywiezionych do Unii.

Środa, 11 listopada 2020 r.

Y. mając na uwadze, że w niedawno opublikowanym zrecenzowanym badaniu naukowym stwierdzono, iż Unia ma największy na świecie ślad węglowy powiązany z przywozem soi z Brazylii, o 13,8 % większy niż odpowiedni ślad węglowy Chin, czyli największego importera soi, a wynika to z większego udziału emisji z wylesiania uwzględnionego w konsumpcji⁽²⁸⁾; mając na uwadze, że według innego niedawnego badania około jedna piąta soi wywożonej do Unii z brazylijskich regionów Amazonii i Cerrado, przeznaczona głównie na paszę, może być powiązana z nielegalnym wylesianiem⁽²⁹⁾; mając na uwadze, że przyczyną pożarów lasów w Amazonii jest wysoki poziom wylesiania; mając na uwadze, że w komunikacie z 2019 r. Komisja zadeklarowała ambicję ochrony i odtwarzania lasów na świecie⁽³⁰⁾; mając na uwadze, że ochrona różnorodności biologicznej na świecie, w tym lasów, należy do głównych celów niedawno opublikowanej przez Komisję unijnej strategii na rzecz różnorodności biologicznej⁽³¹⁾;

1. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji wykracza poza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003;

2. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji jest niespójny z prawem Unii, gdyż nie odpowiada celowi rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakładającemu – zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002⁽³²⁾ – stworzenie podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska naturalnego oraz interesów konsumentów w związku z genetycznie zmodyfikowaną żywnością i paszą, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego;

3. wzywa Komisję do wycofania projektu decyzji wykonawczej;

4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w piśmie z 11 września 2020 r. skierowanym do posłów Komisja ostatecznie przyznała, iż przy podejmowaniu decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie GMO należy uwzględnić zasady zrównoważonego rozwoju⁽³³⁾; wyraża jednak głębokie rozczarowanie faktem, że 28 września 2020 r. Komisja zezwoliła na przywóz innej odmiany genetycznie zmodyfikowanej soi⁽³⁴⁾ pomimo sprzeciwu ze strony Parlamentu i większości państw członkowskich;

5. wzywa Komisję, by jak najszybciej i przy pełnym udziale Parlamentu opracowała kryteria zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję, by poinformowała, jak i w jakim terminie rozpocznie te prace;

6. ponownie apeluje do Komisji o uwzględnianie zobowiązań Unii wynikających z umów międzynarodowych, takich jak paryskie porozumienie klimatyczne, Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej i cele zrównoważonego rozwoju ONZ;

7. ponownie wzywa Komisję, by zaprzestała wydawania zezwoleń na GMO, przeznaczone zarówno do uprawy, jak i do stosowania w żywności i paszy, jeżeli państwa członkowskie zgromadzone w Komitecie Odwoławczym nie wydadzą opinii, zgodnie z art. 6 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 182/2011;

⁽²⁸⁾ Escobar, N., Tizado, E. J., zu Ermgassen, E. K., Löfgren, P., Börner, J., Godar, J., „Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports” [Przestrzenny obraz śladu towarów rolnych: mapowanie emisji dwutlenku węgla uwzględnionych w konsumpcji soi wywożonej z Brazylii], *Global Environmental Change*, tom 62, maj 2020, 102067, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>

⁽²⁹⁾ Rajão, R., Soares-Filho, B., Nunes, F., Börner, J., Machado, L., Assis, D., Oliveira, A., Pinto, L., Ribeiro, V., Rausch, L., Gibbs, H., Figueira, D., „The rotten apples of Brazil's agribusiness” [Parszywe owce brazylijskiego agrobiznesu], *Science*, 17 lipca 2020 r., tom 369, nr 6501, s. 246–248, <https://science.sciencemag.org/content/369/6501/246>

⁽³⁰⁾ Komunikat UE w sprawie zintensyfikowania działań UE na rzecz ochrony i odtwarzania światowych lasów, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52019DC0352>

⁽³¹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Unijna strategia na rzecz różnorodności biologicznej do roku 2030: Przywracanie przyrody do naszego życia”, maj 2020, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0380>

⁽³²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

⁽³³⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽³⁴⁾ https://webgate.ec.europa.eu/dyna/gm_register/gm_register_auth.cfm?pr_id=100

Środa, 11 listopada 2020 r.

8. ponownie wzywa Komisję, by nie wydawała zezwoleń na GMO odporne na herbicydy, dopóki w poszczególnych przypadkach nie zostaną szczegółowo zbadane zagrożenia dla zdrowia wynikające z pozostałości herbicydów, co wymaga pełnej oceny pozostałości z oprysków upraw zmodyfikowanych genetycznie herbicydami uzupełniającymi oraz oceny produktów ich rozpadu i wszelkich efektów skojarzonych;
9. ponownie apeluje do Komisji, by w ocenie zagrożeń związanych ze zmodyfikowanymi genetycznie roślinami odpornymi na herbicydy w pełni uwzględniała ocenę zagrożeń wynikających ze stosowania herbicydów uzupełniających i z ich pozostałości, niezależnie od tego, czy dana roślina zmodyfikowana genetycznie jest przeznaczona do uprawy w Unii, czy też ma być importowana do Unii z przeznaczeniem do zastosowania w żywności i paszy;
10. po raz kolejny apeluje do Komisji, by nie zezwalała na przywóz z przeznaczeniem na żywność lub paszę jakichkolwiek genetycznie zmodyfikowanych roślin odpornych na substancję czynną o działaniu chwastobójczym niedopuszczoną do stosowania w Unii;
11. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Europejski Zielony Ład, przewodni projekt Komisji, przedstawiono jako nieodłączny element strategii Komisji służącej realizacji agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i celów zrównoważonego rozwoju; przypomina, że cele zrównoważonego rozwoju będzie można osiągnąć tylko wtedy, gdy łańcuchy dostaw będą zrównoważone, a realizacja polityki w różnych dziedzinach będzie przynosić synergię⁽³⁵⁾;
12. ponownie z konsternacją zauważa, że poważne uzależnienie Unii od przywozu paszy w formie nasion soi jest przyczyną wylesiania w państwach trzecich⁽³⁶⁾;
13. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji, że do czerwca 2021 r. planuje przedstawić wniosek ustawodawczy w sprawie środków służących unikaniu lub minimalizacji wprowadzania na rynek UE produktów związanych z wylesianiem lub niszczeniem lasów; ponieważ przeciwdziałanie wylesianiu w Amazonii oraz w regionach Cerrado i Gran Chaco jest sprawą pilną, a popyt w Unii na genetycznie zmodyfikowaną soję przyczynia się do wylesiania na tych obszarach, apeluje tymczasem do Komisji, by niezwłocznie zawiesiła przywóz genetycznie zmodyfikowanej soi z upraw w Brazylii i Argentynie, w razie potrzeby z zastosowaniem art. 53 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, dopóki nie zostaną wprowadzone skuteczne, prawnie wiążące mechanizmy zapobiegania wprowadzaniu do obrotu w Unii produktów związanych z wylesianiem i wynikającymi stąd naruszeniami praw człowieka;
14. ponawia apel o wdrożenie europejskiej strategii na rzecz produkcji i dostaw białek roślinnych⁽³⁷⁾, umożliwiającej Unii zmniejszenie uzależnienia od importu genetycznie zmodyfikowanej soi oraz stworzenie krótszych łańcuchów żywnościowych i rynków regionalnych;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządóm i parlamentom państw członkowskich.

⁽³⁵⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 września 2018 r. w sprawie przejrzystego i odpowiedzialnego zarządzania zasobami naturalnymi w krajach rozwijających się: przypadek lasów (Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 50), ust. 67.

⁽³⁶⁾ Tamże.

⁽³⁷⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (teksty przyjęte, P9_TA (2020)0005), ust. 64.